

Državni izpitni center

P 1 8 2 A 1 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 24. avgust 2018

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 1).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 4).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 7, 10).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 9).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Lara Jelen po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ škodljivih učinkih sladkorja ◆ sladkorju v raznih prehrabnih izdelkih ◆ sladkorju, ki je nevarnejši od maščob ◆ marca 2017 ◆ 5 minut za zdravje 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ (skritem) sladkorju ◆ tihem onesnaževalcu telesa ◆ nevarnosti sladkorja za telo 	5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
		<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ skrbijo za svoje zdravje ◆ radi berejo članke o zdravju ◆ želijo izboljšati svoje zdravje ◆ želijo živeti zdravo 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ jih zanima vpliv sladkorja na telo ◆ imajo težave z zamaščenimi jetri ◆ imajo težave s sladkorjem in presnovnimi boleznimi ◆ imajo premalo znanja o sladkorju 	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 2 ◆ 3 ◆ 5 ◆ 5 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
2.2	1	◆ B		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ NE ◆ DA ◆ DA ◆ NE ◆ NE ◆ DA 		6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravih rešitev = 2 3, 2 pravih rešitvi = 1
4	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sladkor. ◆ Jetrom. ◆ V maščobo. 		3 pravih rešitev = 2 2 pravih rešitvi = 1
5	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ po smislu, npr., pet od: ◆ povišan krvni/arterijski tlak ◆ srčno-žilne bolezni / kronične (presnovne) bolezni ◆ sladkorna bolezen ◆ debelost / nabiranje maščobe okoli pasu ◆ škodi črevesju ◆ škodi ledvicam ◆ širijo se metastaze ◆ zamaščena jetra 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ odvisnost od sladkorja ◆ utrujenost 	5 pravih rešitev = 2 4, 3 pravih rešitev = 1
6	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ po smislu, npr., ena od: ◆ se moramo zdravo prehranjevati, ne smemo uživati alkohola in moramo biti telesno dejavni ◆ moramo biti fizično aktivni in ne smemo piti alkohola ter uživati sladkorja in industrijsko predelane hrane ◆ se moramo zdravo prehranjevati in skrbeti za redno fizično aktivnost ◆ bomo jedli zdravo in se bomo veliko gibali 		2 za popolno vsebinsko ustreznost (navedba dveh dejavnikov: zdrava prehrana, telesna aktivnost) 1 za delno vsebinsko ustreznost (navedba enega dejavnika) 1 za jezikovno pravilnost rešitve

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	2	<p>po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Želela je povedati, da je vsak sam odgovoren za svoje zdravje. ♦ To pomeni, da sami izbiramo, ali bomo zdravo jedli. Sami se odločimo, koliko bomo fizično aktivni. S svojimi odločitvami torej krojimo svoje zdravje. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ To pomeni, da vsak posameznik skrbi za svoje zdravje tako, kot želi sam. ♦ To pomeni, da se lahko s pravilno prehrano in redno telovadbo izognemo nekaterim boleznim. 	<p>1 za vsebinsko ustrezno rešitev</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi</p>
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ C		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ B		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	3	<p>po smislu, npr., dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Lahko bi se uprli tako, da bi vsak od nas nehal kupovati izdelke, ki vsebujejo skriti sladkor. ♦ Organizirali bi proteste proti proizvajalcem, ki dodajajo sladkor v razne živilske izdelke. ♦ Sami bi lahko začeli izdelovati in prodajati izdelke brez sladkorja. ♦ Ne kupujemo industrijsko predelane hrane. ♦ Temu se lahko upremo tako, da začnemo uživati svežo in nepredelano hrano. ♦ Tako da kupujemo naravno pripravljene izdelke iz ekološke pridelave. ♦ Drugim preko medijev/družbenih omrežij odsvetujemo uživanje take hrane. / Tudi druge ozaveščamo o tem, kako škodljiv je sladkor. ♦ Upremo se lahko tako, da napišemo pritožbo podjetju, ki proizvaja prehranske izdelke z dodanim sladkorjem. ♦ Ustanovimo društvo, ki bi se borilo proti dodajanju sladkorja v prehranske izdelke. ♦ Lahko bi dali pobudo, da parlament sprejme zakon o prepovedi prodaje brezalkoholnih pijač, ki vsebujejo sladkor. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Moj predlog je, da uživamo čim več doma pripravljene hrane. 	<p>2 smiselna predloga = 2</p> <p>1 smiselni predlog = 1</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi (z vsaj enim predlogom)</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ sladkorjem ♦ možganov ♦ jeter ♦ debelostjo ♦ ljudje ♦ dejavnostjo 		6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila																		
12	3	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Samostalnik</th> <th>Spol</th> <th>Število</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>kosmiči</td> <td>♦ moški/m.</td> <td>♦ množina/mn.</td> </tr> <tr> <td>jetra</td> <td>♦ srednji/s.</td> <td>♦ množina/mn.</td> </tr> <tr> <td>možgani</td> <td>♦ moški/m.</td> <td>♦ množina/mn.</td> </tr> <tr> <td>črevesje</td> <td>♦ srednji/s.</td> <td>♦ ednina/ed.</td> </tr> <tr> <td>ledvica</td> <td>♦ ženski/ž.</td> <td>♦ ednina/ed.</td> </tr> </tbody> </table>	Samostalnik	Spol	Število	kosmiči	♦ moški/m.	♦ množina/mn.	jetra	♦ srednji/s.	♦ množina/mn.	možgani	♦ moški/m.	♦ množina/mn.	črevesje	♦ srednji/s.	♦ ednina/ed.	ledvica	♦ ženski/ž.	♦ ednina/ed.		10, 9 pravih rešitev = 3 8, 7, 6 pravih rešitev = 2 5, 4, 3 pravilne rešitve = 1
Samostalnik	Spol	Število																				
kosmiči	♦ moški/m.	♦ množina/mn.																				
jetra	♦ srednji/s.	♦ množina/mn.																				
možgani	♦ moški/m.	♦ množina/mn.																				
črevesje	♦ srednji/s.	♦ ednina/ed.																				
ledvica	♦ ženski/ž.	♦ ednina/ed.																				

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13.1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 5 ♦ 3 ♦ 4 ♦ 6 ♦ 2 ♦ 1 		6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
13.2	1	♦ C		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ NE ♦ NE ♦ DA ♦ NE 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
14.2	2	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ bolezn, ki se počasi razvijajo in dolgo trajajo ♦ bolezn, ki se ponavljajo ♦ dolgotrajne, ponavljajoče se bolezn, ki se počasi razvijajo 		1 za vsebinsko ustrezno rešitev 1 za jezikovno pravilno rešitev
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ vpliven ♦ velik ♦ učinkovit 		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	2	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Na to, kako nevarna je takšna izpostavljenost, nas opozarjajo mnogi. ♦ Na nevarnost takšne izpostavljenosti nas opozarjajo mnogi. ♦ Mnogi nas opozarjajo na to, kako nevarna je takšna izpostavljenost. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Mnogi nas opozarjajo, kako nevarna je takšna izpostavljenost. 	1 za pravilno popravljeno napako 1 za jezikovno pravilnost povedi
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kljub temu da so nas strokovnjaki že pred leti opozorili, da nas beli sladkor lahko naredi odvisne, ker v možganih deluje kot droga, ga <u>Slovenci zaužijemo povprečno kar 20 čajnih žličk (80 gramov) na dan.</u> ♦ Ko postanejo vaša jetra preobremenjena s fruktozo, telo nima druge izbire, kot da to odvečno fruktozo spremeni v jetrno maščobo. ♦ Sladkorju se je zaradi zdravja pametno izogibati, sploh če so se že pojavili simptomi zamaščenih jeter. 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1 Če je kandidat poleg glavnega stavka podčrtal še enega od odvisnikov, rešitev ni pravilna.
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	3	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ker ta močno škoduje jetrom ♦ ker ta povzroča mnoge kronične bolezni ♦ ker je zelo nevaren za naše telo ♦ ker je za naše telo škodljiv in celo toksičen ♦ ker se skriva v živilskih izdelkih, v katerih ga ne pričakujemo po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ da bi (poceni) izboljšali njihov okus ♦ da bi povečali dobiček po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ če jo uživamo pogosto in dalj časa ♦ če so jetra z njo preobremenjena 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1 1 za jezikovno pravilnost, če sta vsaj dve vsebinsko ustrezni rešitvi tudi jezikovno pravilni.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ C		
19.2	1	♦ Č		
19.3	1	♦ Č		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20			
Zgradba	1	ustrezen naslov besedila (v naslovu mora biti poimenovana tema) in navedba sporočevalca	
	1	♦ smiselna členitev na odstavke	
	2	♦ (uvod) – predstavitev/poimenovanje predloga poslancev – opredelitev do predloga	1 1
Vsebina	3	♦ (jedrni del) – argumenti, ki podpirajo mnenje kandidata, izraženo v uvodu – argumenti, ki nasprotujejo mnenju kandidata, izraženemu v uvodu	2 ali več argumentov = 2 1 argument = 1 1 ali več protiangumentov = 1
	1	♦ (zaključek) – povzetek ugotovitev, ki se sklada z izraženim mnenjem v uvodu	
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ jezikovna pravilnost	3 napake = – 1 točka, do 0 točk
	2	♦ slogovna ustreznost – enogovorno publicistično besedilo (primer neustreznosti: Pozdravljeni!) – brez predstavljanja sporočevalca v uvodu besedila (primer neustreznosti: Sem Vita Živko.) – upoštevanje navodil – natančnost pri navajanju podatkov – brez ponavljanja besed/besednih zvez	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Za vsako prvo uradnega pisma odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 3 točke. Če je v besedilu manj kot 100 besed, lahko kandidat za jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost dobi največ 2 točki.
Skupaj	12	Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, npr. obvestilo, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	

Primer komentarja

Grenke sladke pijače

Poslanci v parlamentu so na seji predlagali nov zakon o prepovedi prodaje brezalkoholnih pijač, ki vsebujejo dodani sladkor. Z njihovim predlogom se ne strinjam, ker samo to ne bo izboljšalo zdravja ljudi.

Zakonska prepoved prodaje brezalkoholnih pijač brez dodanega sladkorja bi do določene mere vplivala na boljše zdravje ljudi. Verjetno bi se povečali proizvodnja in prodaja naravnih sokov in vode, ki nimajo škodljivih učinkov na naše telo.

Po drugi strani pa umik sladkih pijač s trgovskih polic ni prava rešitev. Pomembnejše je ozaveščanje ljudi o škodljivih učinkih sladkorja. O tej temi bi se morali veliko pogovarjati v šolah in na raznih brezplačnih delavnicah za otroke in odrasle.

S prepovedjo prodaje sladkih pijač ne bi veliko dosegli. Prepoved bi veljala samo v Sloveniji, zato bi si tisti, ki radi uživajo sladke pijače, te kupili v drugih državah. Poleg tega se sladkor skriva v mnogo prehranskih izdelkih, v katerih ga niti ne pričakujemo, ne le v sladkih pijačah. Če bi se želeli izogniti njegovim škodljivim posledicam, bi torej morali prenehati kupovati in uživati vse izdelke, ki ga vsebujejo.

Menim, da so se poslanci lotili reševanja težav na napačnem koncu. Namesto predlagane stroge omejitve bi morali spodbujati ozaveščanje ljudi o zdravem načinu prehranjevanja.

Vita Živko

Stop sladkim pijačam?

Mediji so poročali o tem, da bi poslanci radi sprejeli zakon, ki prepoveduje prodajo vseh brezalkoholnih pijač, v katerih je dodan sladkor. Čeprav se zdijo nekateri predlogi poslancev nesmiselni, se s tokratnim predlaganim zakonom strinjam.

Sladkor ima negativne učinke na zdravje ljudi. Slovenci zaužijemo povprečno 80 g sladkorja na dan, kar je preveč, če želimo živeti zdravo. Najbolj škodljiva sestavina sladkorja je fruktoza. Če jo uživamo pogosto in dalj časa, lahko povzroči številne bolezni. Da bi se temu izognili, se je najbolje odločiti za zdravo prehrano, ki ne vsebuje tihega onesnaževalca telesa. Ker se ljudje pogosto težko dlje držimo diete, bi nam pri tem pomagal zakon, ki bi prepovedoval prodajo brezalkoholnih pijač z dodanim sladkorjem. V sladkih pijačah je namreč zelo veliko sladkorja. Proizvajalci ga dodajajo, da bi povečali svoj dobiček, in pri tem jih sploh ne skrbi zdravje potrošnikov.

Po drugi strani pa bi takojšnja prepoved lahko učinkovala tudi negativno, saj ljudje želimo sami odločati o svojem načinu življenja. Zato mislim, da bi morali pred sprejetjem tega zakona ljudi osveščati o škodljivosti sladkih pijač, te pa prodajati ločeno in z jasnim opozorilom, koliko sladkorja vsebujejo in kako to vpliva na zdravje ljudi.

Odločitev o tem, ali z zakonom prepovedati sladkane pijače ali ne, ni enostavna. Zagotovo pa bi omejevanje prodaje sladkanih pijač pomenilo pomemben korak k ohranjanju in izboljšanju zdravja prebvalstva.

Vito Živko

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Mateja Gomboc, Dantejeva hiša (odlomek), Drugačen brat

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	To je zelo tragično besedilo.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, pripoveduje o dogodkih. Dialog je dramska prvina, izražanje občutkov pa lirski.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Monika in Marta se prepirata zaradi branja. Kljub temu se veliko ukvarjata z bolnim Monikinim bratom. Marta nadomešča Moniko, ko je ta odsotna, takrat se o njem pogovarjata po telefonu. Sestro skrbi, da bi se mu spet zaprla pljuča. Boli jo, ker je njen brat drugačen.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Monika se pogovarja z Marto o tem, ali lahko branije koristi bolnemu Andreju. Njuni mnenji sta različni, obe pa vztrajno skrbita za bolnika. Monika je prepričana, da mu bo bolje. Ko je odsotna, pokliče Marto, da ji ta pove, kako je z bratom.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek pripoveduje o Monikini in Martini skrbi za Andreja. Monika upa, da se bo bratovo stanje izboljšalo, veliko se ukvarja z njim. V njeni odsotnosti to počne Marta. Takrat jo Monika pokliče po telefonu, da izve, kako je z Andrejem. Skrbi jo, da bi se ponovilo, kar se je zgodilo spomladi, ko so ga morali odpeljati z rešilnim avtom. V mislih ga primerja z drugimi fanti.

Razlaga bratove drugačnosti (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Drugačen je, ker bere, njegovi vrstniki pa se zabavajo. Zanimajo jih dekleta in obleke.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Drugačen je, ker je bolan. Drugi lahko počenljajo vse, on pa je odvisen od Monikine in Martine pomoči. Njegovi možgani komaj delujejo, ne npenjajo se mu mišice na obrazu, pljuča so se stisnila, mešički so se vneli. O njem se sprašujejo, kako je dihal, o drugih fantih njegove starosti pa to, kako je bilo v šoli, zakaj imajo raztrgane jopice, ali so se pretepali ...
2	Razlaga je jasna, natančna.	Monikin brat je bolnik. Ima prizadete možgane, njegova pljuča so stisnjena, zgodilo se je že, da so se zaprla in da jih je zalila kri. Zanj je pomembno, kako diha, za druge, zdrave fante njegovih let pa njihov odnos do deklet, oblačila in dogodki v šoli.

Razlaga Monikine skrbi (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Brat je zanj breme, vendar kljub temu lepo skrbi zanj. Sprašuje se o smislu svojih dejanj. O težavah ne more z nikomer govoriti.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Moniko skrbi za brata. Rada bi, da bi ozdravel, zato mu bere in ga ves čas opazuje. Ve, da je drugačen brat. Monika verjame, da bo z branjem pomagala bratu, ker to koristi še tako zakrnelim in bolnim možganom. Upa, da bo spregovoril in začel misliti, da se bo sam od sebe premaknil. Z njim se pogovarja, razlaga mu prizore na televiziji. Pomembno ji je, da ni zapletov zaradi pljuč.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Monika je Andrejeva sestra. Prepričana je, da bratu koristi, če mu nekdo bere, verjame, da se s tem lahko zgodijo čudeži. Poleg tega, da mu bere, se z njim pogovarja in mu razlaga televizijske prizore. Pozorno opazuje njegove reakcije, ker pričakuje, da bo po vsem njenem trudu umsko napredoval. Za brata stori vse, kar lahko.

Razlaga Martine skrbi (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Marto skrbi, da bi izgubila službo, zato naredi z Andrejem vse, kar ji reče Monika.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Martina skrb ni tako velika, saj Andrej ni njen brat. Delo z njim je njena služba. Kljub temu pa posluša Martine nasvete in se pozorno posveča bolniku. Marta se ukvarja z Andrejem po službeni dolžnosti, vendar je zelo uslužna in pozorna. Trdi, da mu branje nič ne pomaga, ker njegovi možgani komaj delujejo, a po Monikini razlagi uvidevno utihne in se umakne. Objubi, da bo fantu brata, čeprav ne verjame v takšne čudeže.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Tudi Marta je do Andreja zelo skrbna. Ko je potrebno, je z njim podnevi in ponoči. Njeno delo je več kot služba, saj ne opravlja le dolžnosti, ampak nudi fantu tudi človeško toplino in pozornost. Od Monike se razlikuje predvsem v tem, da ne verjame v čudežno moč branja. Vendar Andreju kljub temu bere.

Citirana poved (Predstavitvev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Vendar se je Monika po tistem počutila bedno.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo.	»Marta je trdila, da Andreju branje nič ne pomaga, ker njegovi možgani komaj delujejo, toliko da že ve o medicini.«
2	Namesto citata je opisan primer. Citat je natančno v skladu z razlago.	»Monika je vzrojila in Marti dopovedovala, da je dokazano, kako branje koristi še tako zakrnelim in bolnim možganom ter da so se že zgodili čudeži, ko ...«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	

2	Povzetek se nanaša na razlago.	Andrej je bolnik, zato se mu Monika in Marta skrbno posvečata. Monikin odnos do njega je nekoliko bolj čustven, saj je njegova sestra. Njena posebnost je prepričanje, da lahko z branjem pomaga bratu k ozdravitvi.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o Monikinem odnosu do brata (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Monika je zelo v redu dekle. Vredno občudovanja.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Po mojem mnenju je Monika zelo skrbna sestra. Ne vem, zakaj za Andreja skrbi prav ona, a zdi se mi lepo, da ga sprejema. Verjetno bi si tega želel tudi kdo drug.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Mislím, da ni veliko takih ljudi, kot je Monika. Brata bi verjetno lahko dala v kak dom, kjer bi zanj skrbeli drugi. S svojim ravnanjem dokazuje, da se ljubezen meri z dejanji. Njen optimizem se mi zdi najmanj tako pomemben kot ta dejanja. Z njim gotovo pozitivno vpliva na Andreja, ki je sicer prizadet, vendar se zaveda dogajanja okrog sebe in, kot pravi Monika Marti, z očmi kaže čustva.

Presoja pomena vztrajnega stika s hudo ali neozdravljivo bolnim človekom (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Medčloveški odnosi so vedno slabši. S tem po mojem mnenju vsi nekaj izgubljamo.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Taki stiki so potrebni, v nasprotnem primeru so bolniki še bolj nesrečni. Podobno je, če jih bližnji obiščejo le redko in za nekaj minut, najbrž zato, da nimajo občutka krivde.
2	Presoja je jasna, razložena.	Menim, da tisti, ki ravnajo podobno kot Monika, bolnikom ne lajšajo le fizičnega trpljenja, ampak tudi zdravijo njihove duše. Po moje je bistvenega pomena, da tega ne počnejo samo zaradi neke moralne obveze, brez topline, brez prijaznosti, kajti v takem primeru bolniki čutijo, da so jim odveč, in jim je še huje. Če jih sorodniki ne morejo imeti doma in jih dajo v dom, naj bi jih tam čim večkrat obiskali in se ukvarjali z njimi. Vsak, ki je zdrav, bi se moral vprašati, kako bi se počutil na bolnikovem mestu. Ko bi si odgovoril, bi mu stik z njim ne bil v breme.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Vsi bolniki prej ozdravijo, če v to verjamejo.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Nekoč sem v bolnici obiskal svojo babico. Ni mi bilo prijetno, ampak vedel sem, da to moram narediti. Rekla je, da gospa, ki leži poleg nje, nima obiskov.
2	Primer je opisan.	Mamina sodelavka ima hudo bolnega očeta. Gospod že nekaj časa živi v domu za ostarele. Dokler je bil zdrav, ga je hči le, redko obiskala, ker nikoli nista imela toplega človeškega odnosa, zdaj pa je pri njem vsak dan. Čeprav je fizično vedno bolj slaboten, je optimističen in dobre volje. Njegova hči je prepričana, da je tak zato, ker sta v težkih časih izboljšala svoj odnos. Pogovarjata se o stvareh, o katerih nista prej nikoli govorila, znata poslušati drug drugega. Hčerina pozornost in ljubezen dajeta temu očetu moč za prestopanje bolezn.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: France Bevk, Bajtar Mihale (odlomke)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Besedilo je literarno.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Epski odlomek ima dramatsko in lirsko prvino. Dramatska je dvogovor, lirski izpoved občutkov oziroma misli.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	V odlomku oče prosi hčer, naj ostane doma, ker sam ne more več opravljati vseh del na kmetiji, ona pa njegovo prošnjo zavrne. Predlaga mu, naj kmetijo proda in pride živet k njej. Oče to težko sprejme.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Oče pravi hčeri, da se bo morala vrniti iz mesta na kmetijo, ker sam ne bo mogel opravljati vseh potrebnih del. Angelca pa mu pove, da mesta ne bo zapustila. Predlaga mu, naj kmetijo proda, in napove svojo poroko.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek pripoveduje o srečanju očeta in hčere. Po tem, ko se oče spominja preteklosti in v mislih primerja hčer s svojo pokojno ženo, pravi Angelci, naj se vrne na kmetijo, ker sam ne bo zmogel potrebnega dela. Angelca mu pove, da se ne bo vrnila in da se bo poročila. Predlaga mu, naj kmetijo proda in se preseli k njej v mesto. Oče temu ne nasprotuje.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
0	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	vdajanje sanjam
1	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	hčerina skrb za očeta / očetova pričakovanja
2	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	hčerina odločitev / hčerina odgovornost

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku. Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Hčerina odločitev je posledica njenega odnosa z materjo. Oče je obema otežil življenje. Angelca se odloči tako, kot misli, da je prav. Noče nositi košev, ker lahko v mestu udobneje živi. Kljub temu pa ne pozabi na očeta.
0	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Angelca ve, kaj hoče in česa noče. Odločena je, da se ne bo več vrnila k tej bajti, da ne bo več nosila košev. Ker se ne namerava odpovedati svojim potrebam, hkrati pa je sočutna, očeta povabi k sebi in doda, da se mu ne bo slabo godilo.
1	Razlaga je jasna, natančna.	Hči se mora odločiti, ali se bo vrnila k očetu, ki je po ženini smrti ostal sam na kmetiji. Njena odločitev je jasna, noče več opravljati kmečkih del. Zaradi očeta ni pripravljena spremeniti lastnega življenja, vendar njegove težave ne ignorira.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Merila	
0	Primer ni opisan. Citata ni. Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	»Njen obraz ga je živo spominjal na Malijo.« »Kakor hitro se nekoliko uredim, vam bom pisala ...«
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Da bi se kdaj vrnila k tej bajti?« / »Ne bom več nosila košev.« / »Potem vas vzamem k sebi.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Merila	
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Hči se torej odloči v svojo korist, hkrati pa to ne pomeni, da za očeta ne bo poskrbljeno, saj bo lahko živel pri njej.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Mislím, da ima hči pravico do življenja.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkjivo ni razloženo.	Hči se je odločila tako, kot je prav. Zakaj bi se morala prilagoditi očetu? Zakaj bi morala upoštevati njegove potrebe?
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Hčerina odločitev se mi zdi zelo pametna. Prav je, da ne zanemari svojih potreb, in lepo, da očeta kljub temu ne prepusti samemu sebi. Ta odločitev me je celo nekoliko presenetila, saj oče in hči nikoli nista imela pristnih stikov. Angelica si je recimo dopisovala samo z materjo, kot deklica se je očeta bala. Tako kot njen oče sem tudi jaz pomislil, da dekle laže iz sočutja, a tako kot on raje verjamem v dobro kot v slabo. Odločitev je torej dobra.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Mislím, da so hčere bolj povezane z očeti kot z materami. Zato imajo po mojem mnenju težave.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Normalno je, da se starši odločajo o ravnanju otrok, dokler ti niso polnoletni. Potem so pravila drugačna, zlasti v osebnih stvareh. Odrasli otroci, ki znajo poskrbeti zase, staršem niso ničesar dolžni.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Nekatere odločitve otrok, povezane s starši, so zelo težke. Mislím, da to ne veija takrat, ko otroci kot odrasli ljudje odidejo od doma, težje je, ko oče ali mati pričakujeta, da se bodo vrnili domov, ker je eden od njih ostal sam. Najtežje je, ko hoče oče ali mati v sinovo ali hčerino družino, njun otrok pa čuti, da bo njegova odločitev prinesla negativne posledice. Po mojem mnenju se mora v tem primeru odločiti v korist sebe, svojih otrok in partnerja oziroma partnerke.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	V našem bloku sta živeli skupaj mati in hči. Pred kratkim se je hči odselila. To je komaj čakala.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Moj sorodnik se je odločil, da bo vzel k sebi svojega očeta. Pravi, da ga je prej noč in dan skrbelo, kako je z njim, zdaj pa ima mirno vest. Prostora je dovolj, vsi se lepo razumejo.
2	Primer je opisan.	Soseda nam je povedala, da je pri njih vse narobe, odkar živi z njimi njena mati. O tem se je hči dolgo odločala, saj je vedela, da je mati zahtevna in ukazovalna. Po drugi strani se ji je smilila, ker je ves čas govorila, kako je osamljena in da noče več živeti sama. Hči se je odločila v materino korist, zdaj pa to obžaluje, ker se mati preveč vključuje v življenje družinskih članov. Vse komentira, vsem ukazuje, hoče neprestano pozornost.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izvirni naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).